

Baron Ruzettelaan 435
8310 BRUGGE
050 37 26 75
www.vicariaatonderwijsbisdombrugge.be

NIEUWSBRIEF identiteit - godsdienst - pastoraal
september 2020

1

brief van bisschop J. Bonny bij het begin van het schooljaar

Mgr. Johan Bonny, bisschop-referent voor het onderwijs en voorzitter van de raad van bestuur Katholiek Onderwijs Vlaanderen, schreef een brief bij het begin van het nieuwe schooljaar.

Drie opmerkelijke quotes:

- **nieuw samen**
“Timmeren aan een ‘nieuw samen’ is wellicht de grootste uitdaging voor het onderwijs in deze coronatijd.”
- **geen vak is overbodig**
“Geen vak is overbodig, wel integendeel! Kiezen voor ‘essentials’ gebeurt beter binnen de vakken dan tussen de vakken.”
- **vieringen**
“Blijven ‘vieren’ wat de dag ook brengt: het behoort tot de kern van onze pedagogische opdracht!”

De brief kan je [hier lezen](#).

domeinbegeleider pastoraal op school so

Ik ben Kris T'Seyen, gehuwd en vader van 3 volwassen kinderen. Na een carrière van 10 jaar in de bedrijfsweld maakte ik de overstap naar het onderwijs. Ondertussen geef ik al meer dan 20 jaar met volle goesting les in het VTI van Zeebrugge waar ik vooral als godsdienstleraar in het BSO 2de en 3de graad sta. Daarnaast mag ik ook al jaren de pastoraal

op school mee inhoud en vorm geven. Mensen bezielen vanuit de inspirerende woorden van Jezus van Nazareth is voor mij een blijvende en belangrijke uitdaging. De kans om deze passie in een deeltijdse functie binnen het vicariaat onderwijs bisdom Brugge te kunnen uitvoeren kon ik dan ook niet aan mij laten voorbijgaan. Binnen deze dienst werkte ik ook al enkele jaren mee als vrijwilliger. Acht jaar geleden ben ik tot permanent diaken gewijd. Als diaken probeer ik naast de catechese (eerste communie en vormsel) vooral aandacht te hebben voor de werken van barmhartigheid. Ook op school ligt daar een grote opdracht. Samen met mijn collega's van het vicariaat en de pedagogische begeleiding hoop ik Zijn woord dichter bij leerlingen, leerkrachten en directies te brengen.

Voor het basisonderwijs hopen wij jullie in de komende tijd ook een begeleider pastoraal te kunnen voorstellen. Basisscholen kunnen tot zolang terecht bij Rik Depré.

vieren op school tijdens de eerste weken van het schooljaar in coronatijden

Een viering bij het begin van het schooljaar

Vele 'inspiratiegroepen pastoraal op school' plannen een intentieviering, een openingsviering, een startviering, een pastoraal moment, een eucharistieviering, gebedsviering, verdiepingsmoment op de speelplaats, ... bij de opening van het schooljaar. We waarderen ten eerste alle inspanningen hiervoor. Er is materiaal genoeg voorhanden vanuit het [Leeftocht-\(pastoraal\)-jaartheme](#). Dat is het punt niet. Vraag is wel: hoe pakken we dit concreet aan in 'code geel'? We gaan ervan uit dat we mogen verwachten dat in een katholieke dialogeschool een dergelijk moment onder de noemer valt van 'de essentiële activiteiten'.

In code geel kan nog wel wat

Extramuros activiteiten zijn in code geel uitgesloten voor het secundair onderwijs maar niet voor basisscholen. *Bovendien zijn activiteiten buiten de schoolpoort -die essentieel zijn voor onze leerplandoelen of ons pedagogisch project- geen (verboden) extramuros-activiteiten.* Daar valt voor een katholieke school een eventuele verplaatsing naar een kerk ook onder. Je bent dan wel altijd onderworpen aan de beperkende regels die gelden voor de erediensten: ['het protocol voor de erediensten'](#).

Social distancing

Tegelijkertijd trachten we ook in code geel 'social distancing' (1,5 meter) te respecteren. Als we zelf op school een activiteit organiseren, dan willen we toch niet te veel afwijken van die 1,5 meter. Daardoor zou wel eens kunnen blijken dat we in de school geen enkel lokaal hebben waar we op een gezonde afstand met 'een grotere groep' bijeen kunnen komen en wordt de kerk misschien toch weer een goede optie. Voor basisscholen zijn extramuros activiteiten niet verboden en geldt ook geen social distancing. Daar is een viering met meer leerlingen misschien vlotter te organiseren. Dan nog opteren we om de klasgroepen in de viering bijeen te houden en licht gescheiden van de andere klasgroepen, voor het geval korte tijd later een besmetting bij een van de leerlingen zou worden vastgesteld.

Overleg

Het zal dus per school/scholengemeenschap zoeken zijn hoe we toch 'een moment' kunnen aanbieden in een aangepaste vorm. *Een katholieke dialogeschool verwacht immers ook een 'opening' op 'levensbeschouwelijk vlak' via een moment van 'vieren' bij het begin van het schooljaar.* Laten we 'bewaken' dat dit niet al te vlug doorgegeven wordt aan 'de godsdienstleraar' die dan maar een lesuur per klas 'moet opofferen' om dit moment per klasbubbel aan de leerlingen aan te bieden. Tenslotte ook deze tip: kijk eerst hoe je dit op school organisatorisch zal aanpakken (overleg met de directie) en werk pas daarna het moment volledig inhoudelijk uit.

Ook personeelsleden niet vergeten

Het is goed om met de pastorale inspiratiegroep op school ook de doelgroep van 'alle onderwijsverstrekkers' voor ogen te houden. Hebben we ook voor hen een (afzonderlijk) aanbod? Ongetwijfeld is een allereerste personeelsvergadering een goed moment om ook voor personeelsleden het jaartheme te lanceren en een moment te voorzien voor bezinning en verdieping. Het aanbod van [Leeftocht](#) biedt daartoe inspiratie.

(uitgestelde) eerste communie en vormselvieringen - september/oktober 2020

De coronapandemie trok dit voorjaar ook een streep door de vieringen van de eerste communie en de vormsels. De bisschoppen beslisten toen de vormsels te verschuiven naar de maanden september of oktober van dit jaar, en de eerste communies naar het nieuwe schooljaar 2020-2021. Deze timing kan aangehouden worden, met respect voor alle nodige veiligheidsmaatregelen.

Ons bisdom stelde een lijst met richtlijnen op voor op voor het verloop van deze vieringen. [Je kan deze hier lezen](#). Scroll op de pagina even naar beneden naar de rubrieken "eerste communievieringen" en "vormselvieringen en klik op de vraag om het antwoord te zien.

startgroet van de inspectie-begeleiding rooms-katholieke godsdienst basisonderwijs (Francis De Westelinck, Mieke Desmet en Sabien Lagrain)

We wensen alle leerlingen, leraren en personeel een hoopvol schooljaar toe.

Een verrassend vreugdevolle start
Je mag als onderwijzers
weer de stekker in het nieuwe schooljaar steken.
Je mag voluit de energie laten stromen,
bronnen aanboren die je vreugde geven,
met collega's en leerlingen
samen dromen en samen werken,
zin in leren en leven uitstralen en doorgeven.
Computers worden opgestart,
beamers en smartborden gaan aan,
nieuwe leerlingen en leerkrachten beginnen er samen aan!
Laten we samen de stekker in het stopcontact steken.
Laten we samen op zoek gaan
naar de vindplaatsen van vreugde in onze school,
in onze klas,
in de ander
en in onszelf.
Ze zijn er: sommige open en bloot, andere goed verstopt.

Wie zoekt, die vindt.
Zo toont de vreugde zich
in een waaier van verschijningsvormen, zo kleurrijk als een regenboog.
Zo wordt het schooljaar
verrassend vreugdevol.
(uit Leeftocht, september 2020)

3

leeftocht voor de kleuter en de lagere school

Speciaal voor de kleuter- en lagere school zorgt de uitgeverij Averbode i.s.m. Katholiek Onderwijs Vlaanderen voor Leeftocht op maat van leerlingen in het kader van de geloofstijdschriften [Naomi](#) (4 tot 7 jaar), [Simon](#) (7-10 jaar) en [Samuel](#) (10-13 jaar).

bemoedigende groet van de inspectie-begeleiding rooms-katholieke godsdienst secundair onderwijs

Beste collega's

Het schooljaar start toch weer anders dan we misschien hadden gehoopt. Ondanks de vele vragen en onzekerheden, is er ook vreugde om terug op school te zijn. Door de collegiale contacten en het samen met jonge mensen op weg te mogen gaan, wordt onze horizon opnieuw verruimd. Net in deze tijd kunnen we met ons vak van betekenis zijn. We hopen dan ook dat de godsdienstlessen het komende schooljaar ten volle de plaats mogen krijgen die ze verdienen op school.

Heel veel succes! Een bemoedigende groet! Marijke Vanhoutte & Gertjan Monteyne

4

EEN BEMOEDIGENDE GROET

Je mag als godsdienstleraar
weer de stekker
in het nieuwe schooljaar steken.
Je mag voluit
de energie laten stromen,
bronnen aanboren die
je vreugde geven,
met collega's en leerlingen
samen dromen en samen werken.

Computers worden opgestart,
beamers en
smartborden gaan aan,
leerlingen en leraren
beginnen er samen aan.
Laten we samen de stekker
in het stopcontact steken.

Laten we samen op zoek gaan
naar de vindplaatsen van vreugde
in onze school,
in onze klas,
in de ander en in onszelf.

Ze zijn er:
sommige goed zichtbaar,
andere goed verstopt.

Wie zoekt, die vindt...
Zo toont de vreugde zich,
zo kleurrijk als een regenboog.
Zo mag het schooljaar worden:
verrassend vreugdevol!

We wensen jullie
GOEDE MOED

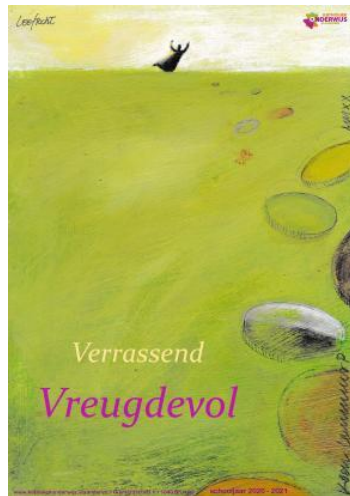
VOOR EEN VREUGDEVOLLE START

suggestie: terugblik digitaal onderwijs

De voorbije maanden hebben we op een of andere manier allemaal de weg naar het digitaal onderwijs moeten zoeken. Het kan zinvol zijn om op een volgende vakvergadering eens stil te staan en terug te kijken op deze turbulente periode. *Welke dingen hebben we geleerd? Waar is ons vak echt benut? Welke kansen hebben we gegrepen? Maar ook: wat ging fout? Wat hebben we gemist. Waar kunnen we beter op inzetten?* Het is goed om elkaars verhaal hier rond te horen en lessen te trekken voor de toekomst.

leeftocht en jaarthema-materialen

5

Met het [jaarthema](#) Verrassend vreugdevol reikt Leeftocht dit schooljaar vindplaatsen van vreugde aan als proviand voor onderweg, in alle kleuren van de regenboog.

[Affiche](#), [startnummer](#) en [septembernummer](#) zijn online beschikbaar en in drukversie bij hun abonnees. Een [bezinnende diamontage](#) (scrol naar beneden) en een heleboel [werkmateriaal](#) om het jaarthema uit te werken, staan voor je klaar op de prowebsite van het Katholiek Onderwijs Vlaanderen.

Op de [regionale website van het vicariaat onderwijs van het bisdom Brugge](#) tref je eveneens alle materialen, o.a. de jaarthemabundel van de regio West-Vlaanderen.

Verder graag nog deze speciale aanraders: neem een [groepsabonnement](#) op Leeftocht, abonneer je op [Leeftocht voor kinderen](#) en ga grasduinen in de toekomst op websiterubriek '[Uit het werkveld](#)' en verneem zo hoe andere scholen het jaarthema uitwerken.

Het [gebed van de week](#) voor september én oktober staat online. Hieruit kunnen teksten geput worden om te gebruiken bij personeelsleden.

bezinningsdagen secundair onderwijs in coronatijden

In afspraak met het Katholiek Onderwijs Vlaanderen volgend antwoord op de vragen die ons in dit verband bereiken.

“Tot onze spijt zien we geen mogelijkheid om ééndaagse of meerdaagse bezinningsdagen te laten plaatsvinden buiten de school zolang de opschorting van extra-muros-activiteiten voor het secundair onderwijs van toepassing is. Dat geldt dus al zeker voor het eerste trimester.”

Meerdaagse bezinningsdagen op school mét overnachting kunnen ook niet. In plaats van de meerdaagse bezinningsdagen op verplaatsing kunnen één of meer activiteiten van een halve dag of een dag op school wel zonder overnachting. Je zoekt dan op de school naar een veilige en rustige locatie voor de groep.

De school kan beroep doen op externe bezinningsbegeleiders na een eigen risicoanalyse.

Meer info over bezinningsdagen op een katholieke dialogeschool [tref je hier](#).

volwassendoopsel

Op 15 augustus 2020 werd Annelies De Ruyck uit Wingene gedoopt en ontving ze het vormsel en voor het eerst de communie. Het doet bijzonder veel deugd te zien hoe een jongvolwassene heel bewust en in alle eenvoud ervoor kiest om christen te worden. Het raakt ons ook dat Annelies zich als **leerkracht (Engels en Duits) in het Handelsinstituut Regina Pacis in Tielt** enthousiast engageert in onze kerk - zelfs nog voor ze gedoopt werd! We wensen haar heel veel vreugde toe in haar verdere groei als christen!

Nathalie Verstraete
Bisschoppelijk gedelegeerde
voor jongeren-, roepingen- en gezinspastoraal

De Leuvense **Thomas-website** wordt volwassen en pakt uit met een [nieuwe website voor volwassencatechese](#). En het vaticaan lanceert een nieuw ‘algemeen directorium voor de catechese’.

Beide benadrukken de nieuwe accenten die goede verkondiging vergt. In 18 jaar is Thomas uitgegroeid tot een van de meest uitgebreide websites van de KU Leuven. “Er staat zoveel materiaal op over het christelijke geloof dat ook zeer bruikbaar is voor de geloofsverdieping van volwassenen”, weet Pollefeyt. “We vonden het symbolisch een [nieuwe website te lanceren op 1 september 2020, de dag dat Thomas 18 jaar wordt](#). www.volwassencatechese.be is een aanbod voor een nieuwe doelgroep, een dienst aan de kerk in Vlaanderen.” Naast de lancering van de nieuwe website komt binnenkort eveneens een boek uit, Letter & Geest (Halewijn). “Daarin komen alle christelijke ingrediënten aan bod die vanaf 1 september 2021 verplicht zijn in de **godsdienstlessen van de derde graad in het secundair onderwijs**.”

nieuwe webpagina's Katholiek Onderwijs Vlaanderen

Katholiek Onderwijs Vlaanderen werkt momenteel aan de bouw van een nieuwe website. Zo kunnen we je in de toekomst nog beter van dienst zijn. [Op deze pagina](#) kun je de eerste uitgewerkte thema's online raadplegen.

aan de werk rond de wegwijzer duurzaamheid plant een 'laudato-si-boom'

Ter gelegenheid van de 5de verjaardag van de encycliek 'Laudato Si' nodigen we lokale groepen en gemeenschappen (parochies, bewegingen, scholen, congregaties...) uit om een fruit- of vruchtboom te planten op een publiek toegankelijke plaats. Geef op die manier symbolisch uitdrukking aan je engagement om het appel van 'Laudato Si' ernstig te nemen, en om integrale ecologie als basis te nemen van je handelen, vieren en spreken. Ideaal gebeurt dat tijdens de Scheppingsperiode, van 1 september tot 4 oktober 2020. Maar het kan zeker ook in de loop van het hele najaar. [Meer info tref je hier.](#)

bruggen bouwen in tijden van kwetsbaarheid

Ieder van ons heeft dit jaar door de coronacrisis meer dan anders zijn of haar kwetsbaarheid ervaren. Wij zijn allemaal gebotst op onze grenzen in confrontatie met dat onooglijk klein virus. De meest kwetsbaren werden nogmaals het hardst geraakt. De nood aan de ander werd op scherp gezet. Ondanks de belemmeringen hebben velen onder ons toch alternatieve en nieuwe verbindingen gemaakt naar die ander via solidariteitsacties, online gesprekken of extra telefoontjes. We hebben (her)ontdekt hoe kostbaar het is bruggen te kunnen bouwen naar die andere(n) toe!

Vanaf 21 september 2020, de internationale Dag van de Vrede, tot en met 3 oktober, de vooravond van het feest van Franciscus van Assisi, biedt Pax Christi Vlaanderen (www.paxchristi.be/bruggen) 7 keer een **digitaal bezinnend aanbod** aan rond het thema "bruggen bouwen in tijden van kwetsbaarheid".

Bruggen bouwen is een vredeswerk bij uitstek. Bruggen bouwen gaat over aandachtig luisteren naar de anderen en naar je eigen innerlijke stem. Het gaat over verbinding maken en verzoenen, over

opruimen van vooroordelen, stoppen van haatmails... Bruggen bouwen vergt durf, deskundigheid en creativiteit, geduld en volharding. Bruggen bouwen is een 'work in progress', het roept op tot daden en vergt vooral regelmatig onderhoud.

We zetten 7 bruggen in de kijker:

1. Dag 1 : Brug naar de gevangene
2. Dag 2 : Brug naar de ander/Ander
3. Dag 3 : Brug met de vluchteling, de vreemdeling
4. Dag 4 : Brug met de andere in mezelf
5. Dag 5 : Brug op straat
6. Dag 6 : Brug met conflictgebieden, dichtbij en verder af
7. Dag 7 : Brug naar élk schepsel

In het digitaal beginnend aanbod 2020 vind je stof tot reflectie, gesprek en gebed of meditatie in velerlei vormen.

[Laat hier je e-mailadres achter](#) en ontvang om de twee dagen van 21 september tot 3 oktober 2020 een brug in je mailbox.

8

Voor leerkrachten en pastorale animatoren

De leraren godsdienst/zingeving, parochiale en pastorale animatoren en vredeswerkers in hun vereniging die met ons aanbod in september aan de slag willen gaan, kunnen het volledig aanbod reeds eind augustus ontvangen. Hierbij geven we een concrete methodiek om de bezinning te verwerken via een luisterende dialoog. [Schrijf hier in.](#)

saved by the bell - 5 oktober 2020

Studio Globo roept alle scholen op om op maandag 5 oktober 2020, op de Internationale dag van de Leerkracht, de schoolbel extra te laten rinkelen voor goed onderwijs voor iedereen! Dat is Saved by the bell. Leerlingen en leraren zijn soms opgelucht als ze 's avonds de schoolbel horen. Maar miljoenen kinderen en jongeren horen de schoolbel zelden of nooit rinkelen. Ook alle kinderen en jongeren die geen toegang tot goed onderwijs hebben, verdienen onze aandacht. Als voorbereiding op het belmoment kun je in de klas lesmateriaal gebruiken over het recht op goed onderwijs. Vanaf 5 september zijn de gratis lessuggesties en het actiemateriaal te downloaden op www.savedbythebell.be

www.vicariaatonderwijsbisdombrugge.be

voor meer info bij een bepaald item
Rik Depré 0490 11 36 13
rik.depre@katholiekonderwijs.vlaanderen